

Ukrep dobrobit živali v letu 2016

Peter Nagode

Ljubljana, 2. februar 2016

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Republike Slovenije
za obdobje 2014-2020

www.program-podezelja.si

Ukrep dobrobit živali

Ukrep DŽ se v letu 2016 izvaja v dveh operacijah:

- **za prašiče (ukrep DŽ – prašiči) in**
- **za govedo (ukrep DŽ – govedo).**

Pravna podlaga

Za ukrep dobrobit živali (DŽ) v letu 2016 je bila 10. 12. 2015 že sprejeta **Uredba o ukrepu dobrobit živali iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020 v letu 2016** (Uradni list RS, št. 97/15), ki določa izvedbo ukrepa za prašiče.

Zaradi vključitve goveda v ukrep DŽ je potrebna sprememba uredbe. Namesto prvotno načrtovane Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o ukrepu dobrobit živali iz PRP 2014 - 2020 v letu 2016 je bilo zaradi velikega števila sprememb potrebno pripraviti novo uredbo, katera bo razveljavila obstoječo uredbo. **Predlog nove uredbe je v medresorskem usklajevanju.**

Ukrep DŽ

NAMEN UKREPA

- spodbujanje kmetijskih gospodarstev k izvajanju **nadstandardnih zahtev** dobrobiti živali na področju **prašičereje** in **govedoreje**.

UPRAVIČENCI

- nosilci kmetijskih gospodarstev, ki so **aktivni kmetje** in se prostovoljno vključijo v ukrep DŽ ter izpolnjujejo pogoje iz uredbe.

USPOSABLJANJE

- Nosilec kmetijskega gospodarstva, njegov namestnik ali član kmetije oziroma oseba, ki je zaposlena na kmetijskem gospodarstvu, mora najpozneje do 15. decembra 2016 opraviti usposabljanje s področja DŽ v obsegu štirih pedagoških ur.

Ukrep DŽ – prašiči

VSTOPNI POGOJI:

1. Nosilec KMG mora na dan izdelave programa DŽ na gospodarstvu rediti:

- **10 ali več plemenskih svinj oziroma plemenskih mladice**, če bo uveljavljal zahteve, ki se nanašajo na plemenske mladice, plemenske svinje ali tekače, oziroma
- **50 ali več tekačev**, če bo uveljavljal zahteve, ki se nanašajo na tekače, in vstopni pogoj iz prejšnje alineje ne bo izpolnjen, oziroma
- **50 ali več prašičev pitancev**, če bo uveljavljal zahteve, ki se nanašajo na prašiče pitance.

2. Nosilec KMG mora imeti za gospodarstvo, na katerem uveljavlja ukrep DŽ – prašiči, **najpozneje en dan pred začetkom trajanja obveznosti** izdelan in v Centralni register prašičev (CRPš) vnesen **program DŽ**.

Program DŽ

Program DŽ je dokument, ki ga izdelata **zootehnik in veterinar (izvajalec svetovanja)** skupaj z rejcem in obsega **popis stanja** na gospodarstvu:

- osnovni podatki o čredi,
- pregled tehnologije reje oziroma načina upravljanja s posameznimi kategorijami prašičev ter
- pregled zdravstvenega stanja črede in reprodukcijskih lastnosti črede.

Obsega tudi svetovanje glede ustreznih **ukrepov za izboljšanje stanja** in **svetovanje glede možnosti vključitve v ukrep**.

Nosilci KMG, ki bodo v letu 2016 na novo vstopili v ukrep, so morali izdelati celoten program DŽ in ga vnesti v CRPŠ do vključno 31. 12. 2015, saj obveznost za ukrep DŽ – prašiči v letu 2016 traja od 1. januarja 2016 do 31. decembra 2016.

Program DŽ

Nosilec KMG, ki imajo že izdelan program DŽ za leto 2015, ni treba v celoti izdelati novega programa DŽ za leto 2016. V tem primeru morajo imeti izveden le pregled gospodarstva ali izdelano posodobitev programa DŽ, in sicer:

- če v letu 2016 v primerjavi s programom DŽ iz leta 2015 na gospodarstvu ni sprememb, je vstopni pogoj glede programa DŽ izpolnjen, če je izveden pregled gospodarstva in so v CRPš za leto 2016 vneseni enaki podatki kot za leto 2015;
- če so v letu 2016 v primerjavi s programom DŽ iz leta 2015 na gospodarstvu določene spremembe, je vstopni pogoj glede programa DŽ izpolnjen, če je izdelana posodobitev programa DŽ in so podatki iz posodobljenega programa DŽ vneseni v CRPš.

Za gospodarstva, na katerih je bil program DŽ izdelan že v letu 2015, morata biti pregled gospodarstva in vnos podatkov v CRPš ter posodobitev programa DŽ in vnos podatkov v CRPš izdelana najpozneje do 26. februarja 2016.

Izjava zootehnika

Če v obdobju trajanja obveznosti pride na gospodarstvu do povečanja števila živali zaradi razširitve oziroma dograditve hlevskih kapacitet in s tem do preseganja največjega dovoljenega števila živali na gospodarstvu, mora nosilec kmetijskega gospodarstva na agencijo poslati pisno izjavo izvajalca svetovanja (zootehnika).

Z izjavo izvajalec svetovanja potrdi, da se z razširitvijo kapacitet zagotavlja izpolnjevanje zahteve za 10 % večjo neovirano talno površino na žival v skupinskih boksih glede na predpisano tudi za povečano število živali na gospodarstvu. Izjavo mora nosilec kmetijskega gospodarstva poslati na agencijo po povečanju staleža in pred naslednjim presečnim datumom za sporočanje staleža.

Zahteve in plačilo (1)

Poleg usposabljanja morajo upravičenci za pridobitev plačil za ukrep DŽ – prašiči **izbrati vsaj še eno zahtevo** iz spodnjega nabora zahtev:

- 1. za plemenske svinje in plemenske mladice:**
 - zahtevo za skupinsko rejo z izpustom – 61,77 EUR/GVŽ,
 - zahtevo za 10 % večjo neovirano talno površino na žival v skupinskih boksih od predpisane – 129,62 EUR/GVŽ,
 - zahtevo za dodatno ponudbo voluminozne krme ali krme z visokim deležem vlaknine – 48,30 EUR/GVŽ;
- 2. za plemenske svinje zahtevo za toplotno ugodje plemenskih svinj in sesnih pujskov – 25,64 EUR/GVŽ;**

Zahteve in plačilo (2)

2. **za tekače zahtevo za 10 % večjo neovirano talno površino na žival v skupinskih boksih od predpisane – 36,70 EUR/GVŽ;**
3. **za pitance:**
 - **zahtevo za 10 % večjo neovirano talno površino na žival v skupinskih boksih od predpisane – 36,70 EUR/GVŽ,**
 - **zahtevo za skupinsko rejo z izpustom – 33,83 EUR/GVŽ.**

Nosilec kmetijskega gospodarstva mora **na celotnem gospodarstvu** izvajati izbrano zahtevo pri vseh prašičih posamezne kategorije, na katero se izbrana zahteva nanaša.

Sporočanje staleža v CRPš

Nosilci kmetijskih gospodarstev, ki uveljavljajo ukrep DŽ, morajo v tekočem letu uveljavljanja ukrepa podatke o staležu za potrebe ukrepa DŽ sporočiti za **vsak prvi dan v mesecu, in sicer najpozneje do sedmega dne v mesecu za tekoči mesec**. V primeru, da je sedmi dan sobota, nedelja ali praznik, se zadnji dan za poročanje prenese na prvi naslednji delovni dan.

Podatke o staležu za ukrep DŽ - prašiči je treba sporočiti po naslednjih kategorijah:

- **tekači,**
- **prašiči pitanci,**
- **plemenske svinje,**
- **plemenske mladice.**

Če ima KMG več lokacij, kjer redi prašiče in ima vsaka od teh lokacij svojo G-MID številko, potem morajo biti podatki o številu prašičev sporočeni za vsak G-MID ne glede na to, ali se za to gospodarstvo uveljavlja ukrep DŽ -prašiči ali ne.

Ukrep DŽ – govedo

VSTOPNI POGOJ

- Nosilec kmetijskega gospodarstva mora na dan vnosa zahtevka za ukrep DŽ – govedo rediti najmanj takšno **število govedi kot ustreza 2 GVŽ govedi**, ki jih bo pasel.

ZAHTEVA

- Za pridobitev plačil za ukrep DŽ – govedo mora nosilec kmetijskega gospodarstva **izvajati pašo goveda**. Paša goveda se lahko izvaja na kmetijskih površinah zadevnega kmetijskega gospodarstva, na KMG - planina in KMG - skupni pašnik.

Paša goveda se lahko izvaja na GERK z vrstama rabe »**1300** – trajni travnik« in »**1320** – travinje z razpršenimi neupravičenimi značilnostmi« ter na GERK z vrsto rabe »**1222**- ekstenzivni sadovnjak«, če je zatravljen in je raba dvonamenska (pridelava sadja in košnja oziroma paša).

Ukrep DŽ – govedo

Pri izvajanju paše morajo biti za govedo, za katero nosilec kmetijskega gospodarstva uveljavlja ukrep DŽ – govedo, izpolnjeni naslednji pogoji:

- govedo se mora pasti neprekinjeno **najmanj 120 dni v času od 1. aprila 2016 do 15. novembra 2016,**
- govedo lahko prenočuje v hlevu, krave molznice pa se morajo dnevno pasti vsaj v času med jutranjo in večerno molžo,
- zatiranje notranjih zajedavcev mora biti izvedeno na podlagi predhodne **koprološke analize,**
- voditi je treba **dnevnik paše** na obrazcu iz uredbe.

Ukrep DŽ – govedo

Pri izvajanju paše morajo biti za govedo, za katero nosilec kmetijskega gospodarstva uveljavlja ukrep DŽ – govedo, izpolnjeni naslednji pogoji:

- govedo se mora pasti neprekinjeno **najmanj 120 dni v času od 1. aprila 2016 do 15. novembra 2016,**
- govedo lahko prenočuje v hlevu, krave molznice pa se morajo dnevno pasti vsaj v času med jutranjo in večerno molžo,
- zatiranje notranjih zajedavcev mora biti izvedeno na podlagi predhodne **koprološke analize,**
- voditi je treba **dnevnik paše** na obrazcu iz uredbe.

Začetka obdobja paše ni mogoče uveljavljati pred datumom vnosa zahtevka za ukrep DŽ – govedo.

Ukrep DŽ – govedo

Obdobje paše za posamezne živali se lahko prekine zaradi telitve, bolezni ali poškodbe in izjemnih vremenskih razmer. Če ta prekinitev ne traja več kot 10 dni, prekinitev ni treba sporočiti agenciji ampak se trajanje in razlog za prekinitev navede le v dnevniku paše.

Če nosilec kmetijskega gospodarstva za posamezno žival ali za več živali ne more zagotoviti celotnega 120 dnevnega obdobja paše mora:

- v primeru **višje sile** ali izjemnih okoliščin obvestiti agencijo v 15 delovnih dneh od dneva, ko to lahko stori;
- v primeru **naravnih okoliščin** iz 32. člena Uredbe 640/2014/EU pisno obvestiti agencijo v 10 delovnih dneh od ugotovitve zmanjšanja števila živali;
- v primeru, da **prekinitev paše** zaradi razlogov iz prejšnjega odstavka za posamezno govedo **traja več kot 10 dni**, mora po tem obdobju v sedmih dneh izvesti umik zahtevka ;
- v primeru, **če žival zapusti kmetijsko gospodarstvo pred izpolnitvijo obdobja paše** v Centralni register govedi sporočiti premik, ki se šteje kot pisni umik zahtevka za posamezno žival.

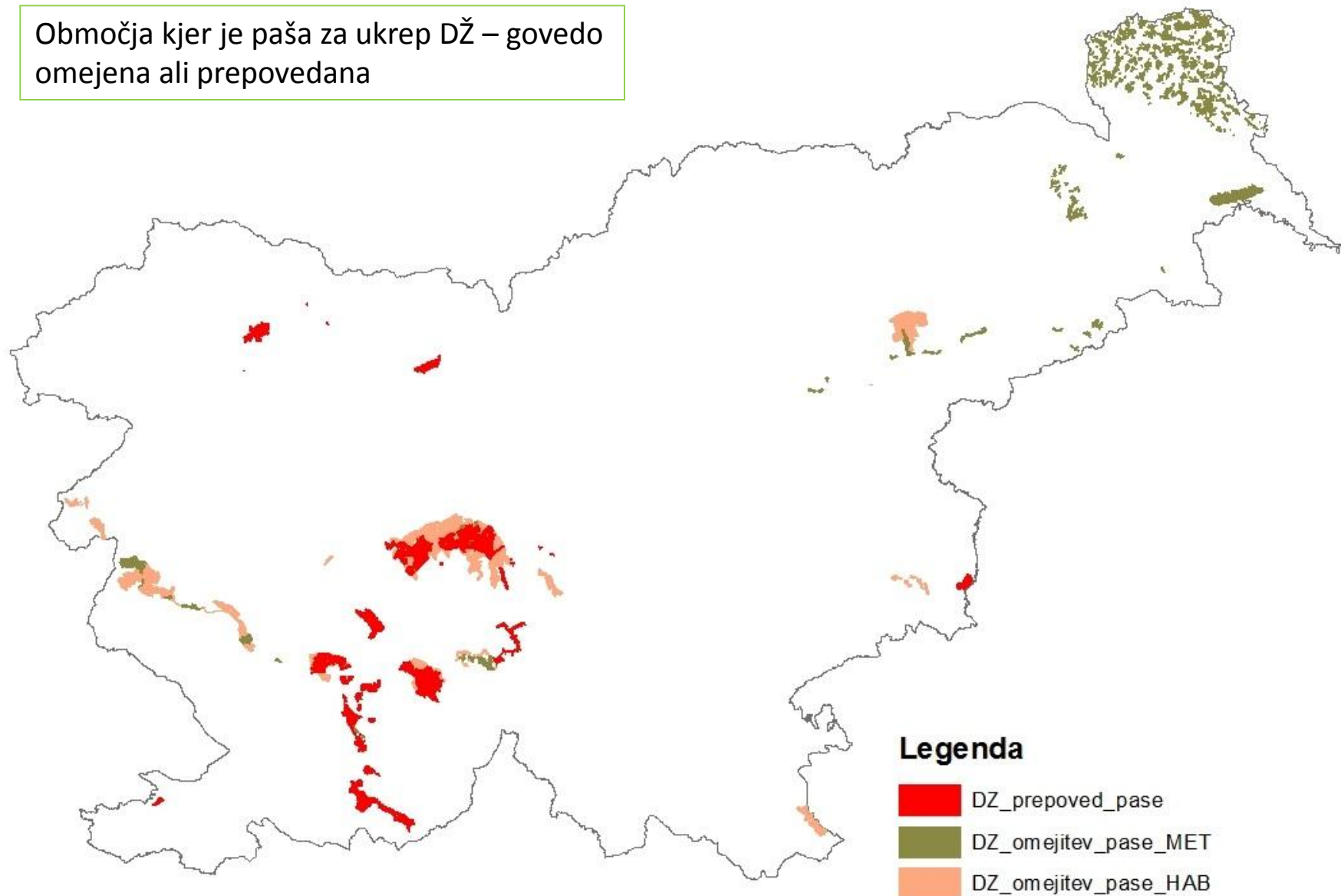
Ukrep DŽ – govedo

Kadar v obdobju paše poteka paša na KMG - planina oziroma KMG - skupni pašnik ali gre žival na sejem oziroma razstavo ali se živali premakne na pašo na drugo gospodarstvo znotraj kmetijskega gospodarstva, in se premik živali sporoči v skladu s predpisi, ki urejajo identifikacijo in registracijo govedi, se ta premik šteje kot izpolnjevanje obdobja paše.

Pri izvajanju paše je treba upoštevati, da je nekaterih ekološko pomembnih območjih omejena ali prepovedana, in sicer:

- paša ni dovoljena do 30. junija na GERK-u ali delu GERK-a, ki leži znotraj ekološko pomembnega območja posebnih traviščnih habitatov;
- paša ni dovoljena med 15. junijem in 15. septembrom na GERK-u ali delu GERK-a, ki leži znotraj ekološko pomembnega območja traviščnih habitatov metuljev;
- paša je prepovedana na GERK-u ali delu GERK-a, ki leži znotraj ekološko pomembnega območja, kjer je paša prepovedana.

Območja kjer je paša za ukrep DŽ – govedo omejena ali prepovedana

Legenda

- DZ_prepoved_pase
- DZ_omejitev_pase_MET
- DZ_omejitev_pase_HAB

Plačila

Plačilo se dodeli za najmanj 2 GVŽ govedi. Za preračun števila govedi v GVŽ se upoštevajo koeficienti iz predpisa, ki ureja Evidenco imetnikov rejnih živali in Evidenco rejnih živali. Za določitev kategorije govedi agencija prevzame starost posamezne živali, ki jih je nosilec navedel na zahtevku za ukrep DŽ, iz CRG na dan vnosa zahtevka.

Višina plačila za izvajanje zahteve ukrepa DŽ – govedo letno znaša **53,40 EUR/GVŽ**.

Vprašanja?

Dobrobit živali govedo in ovce – v Dobrobiti živali je zapisano, da bo kmetija morala imeti opravljeno koprološko analizo blata, in to za ovce skupno za trop, govedo pa za posamezno žival. Kaj to pomeni za kmetije s prosto rejo govedi, kjer je nemogoče pobrati vzorec od vsake živali. Predlagam, da se doda to izjemo in zapiše za celotno čredo. Enako velja tudi za vezane živali, ki se pasejo, saj se v tem ukrepu morajo, ali je sploh smiselno jemati pri pašnem govedu pri vsaki živali. Saj so živali več kot pol let skupaj in invadiranost je povprečno pri vseh podobna. Kaj to pomeni, da je v kalkulaciji zajet strošek tretiranja živali. To pomeni, da bo kmet, ki ne bo tretiral, dobil nižje plačilo ?

Hvala za pozornost!

